

PROGRAM KOMPETENCEUDVIKLINGS DAGE

18. - 19. APRIL 2012

TEMA: NETVÆRK OG UHÅNDGRIBELIGE RISICI

SAMTÆNKNINGSSSEKTIONEN

VELKOMMEN TIL ET PAR SPÆNDENDE KOMPETENCEUDVIKLINGS-DAGE PÅ KASTELLET

Det er nu femte gang, at vi med stor fornøjelse kan byde velkommen til et par inspirerende dage på Kastelet sammen med vores samarbejdspartnere. Emnet er som sædvanligt sikkerheds- og beredskabsområdet og målgruppen vores B-medlemmer i samfundsvigtige virksomheder.

Det overordnede tema er de mere u håndgribelige risici samt kickoff af vores nye netværk indenfor sikkerheds- og beredskabsområdet. Også denne gang har vi forsøgt at sammensætte et spændende program ud fra det overordnede formål at bidrage til samfundsvigtige virksomheders robusthed i forhold til kriselignende scenarier.

Det er vores håb, at dagene kan skabe et rum for læring og refleksion så deltagerne bagefter kan vende hjem med inspiration og værktøjer til gavn for såvel den enkelte virksomhed som for samfundets samlede robusthed. Derudover er det også hensigten med dagene, at introducere forskellige og "skæve" tilgange, med baggrundsmæssigt meget varierede indlægsholdere. På de næste sider kan du læse nærmere om tidsplanen, de enkelte indlæg samt indlægsholderens baggrund.

PROGRAM

Onsdag d. 18. april

- 08:45 – 09:00: Ankomst og tilmelding
- 09:00 – 09:15: Velkomst ved Oberst Kurt N. Koch og Claus Bjørnelund
- 09:15 – 09:30: Præsentation af program og deltagerne
- 09:30 – 10:30: IT-truslen for samfundsvigtige virksomheder, Kim Guldborg Jensen fra FKIT
- 10:30 – 10:45: Pause
- 10:45 – 12:00: Solstorme og samfundsvigtige virksomheder, Peter Stauning fra DMI
- 12:00 – 12:30: Frokost (Parolesalen)
- 12:30 – 17:30: Kickoff af "netværket indenfor sikkerheds- og beredskabsområdet", Charlotte Junge
- 17:30 – 18:00: Pause plus klargøring til middag
- 18:00 – 19:30: Middag (hjemmeværnet er vært, fri påklædning)
- 19:30 – 21:00: Foredrag ved Hugo Plaun, tidligere Special Air Service soldat fra 2. verdenskrig
- 21:00 – 21:30: Afslutning af dagen

Torsdag d. 19. april

- 08:45 – 09:00: Ankomst og tilmelding
- 09:00 – 09:15: Velkomst ved Claus Bjørnelund
- 09:15 – 10:30: Når planlægningen fejler, Frank Huess Hedlund fra COWI A/S
- 10:30 – 11:00: Pause (mulighed for besøg ved Mindelunden på Kastelet)
- 11:00 – 12:15: En udviklet udvikling – sikkerhed i det komplekse samfund, Rasmus Dahlberg fra KU
- 12:15 – 13:00: Frokost (Parolesalen)
- 13:00 – 13:45: Center for Biosikring og -beredskab, Per Brunhøj fra Statens Serums Institut
- 13:45 – 14:15: Praktiksamarbejde med studerende fra KRM, Lars Zwisler fra Metropol
- 14:15 – 14:45: Pause
- 14:45 – 15:15: Lokalforankret støtte, Henrik Lysholm fra HJK og Thorbjørn Nesjan fra BRS
- 15:15 – 15:45: Evaluering og afslutning

Praktiske forhold:

- Kompetenceudviklingsdagene finder begge dage sted på Kastelet 82, Generalstok, Kastelet (Parolesalen)
- Tilmelding sendes pr. mail til bjornelund@vhv.dk inden onsdag 4. april kl. 16:00
- Husk at skrive i tilmeldingen om du deltager i middagen onsdag aften

Cyberwarfaretruslen og samfundsvigtige virksomheder

Begrebet cyberwarfare er for mange mennesker indbegrebet af forestillingen om ondskabsfulde programmer, der fastfryser computersystemer og som kan få samfundsvigtige virksomheder til at bryde sammen. Baseret på stadig hyppigere indslag i medierne om aktuelle angreb samt fantastisk film om emnet, har de fleste af os let ved at forestille os de fatale samfundsmæssige konsekvenser hvis eksempelvis transport-, kommunikations- og strømnettet uden varsel bryder ned. Med hvad er cyberwarfare egentlig og hvor stor er truslen reelt for samfundet og her også samfundsvigtige virksomheder? Med inddragelse af faktiske cyberangreb vil indlægsholderen forsøge at indkredse og definere hvad cyberwarfare er samt komme med bud på den reelle trussel for samfundsvigtige virksomheder, herunder komme med bud på mulige og simple foranstaltninger for imødegåelse.

Solstorme

Solstorme er en betegnelse for virkningerne på Jorden af soludbrud, der er en eksplosionsagtig aktivitet på Solen. Sådanne soludbrud er særligt hyppige i perioder med mange solpletter. Senere i år og næste år topper aktiviteten i Solens 11-årige solpletperiode. Listen over solstormenes forskellige sider inkluderer forstyrrelser af højspændingslinier og el-forsyning, forstyrrelser på signalkabelanlæg, korrosionsproblemer for olie- og gasrørledninger, fejl og afbrydelser i olieboringer, forstyrrelse af GPS signaler og navigationsproblemer, forstyrrelse af HF og VHF kommunikation, aflysning af polare flyruter, skader på instrumenter og tekniske systemer i satellitter, forkortet levetid for lavtgående satellitter, og så de fantastiske nordlys. I indlægget vil de forskellige sider af solstorme blive gennemgået med særlig vægt på at give en balanceret fremstilling af de forskellige effekter og deres mulige betydning for sikkerheds- og beredskabsforhold.

NETVÆRK – vejen til vidensdeling

Netværk er et vigtigt element i hele tankesættet omkring national samtænkning, og derfor er der dedikeret en halv dag til netværkworkshop. Gennem netværk kan vi få udvekslet erfaringer og skaffet hinanden nyttig viden til gavn for vores daglige arbejde med at øge sikkerheden og beredskabet i vore virksomheder. En netværksekspert vil guide os igennem en 3-delt workshop. I den første del introduceres netværkstankegangen, og vi får en konkret netværksmetode til systematisering af vores netværksarbejde. I anden del får vi mulighed for at drøfte hvilke temaer, der er relevante for os at netværke omkring. De temaer, vi udvælger, vil så danne basis for to temanetværk, som etableres i den tredje del af workshoppen. Temanetværkene faciliterer netværkseksperten videre efter kompetenceudviklingsdagene.

Foredrag ved Hugo Plaun

Se personbeskrivelse på bagside

Når planlægningen svigter - hvad så?

Vores samfund bliver mere og mere sikre, blandt andet på grund af risikoanalyser. Hvordan reagerer vi, når det utænkelige alligevel sker. Med udgangspunkt i orkanen Katrina i 2004 vil Frank Hedlund reflektere over den evige konflikt mellem nødvendigheden af en centralt koordineret styring af indsatsen, centralisering, og den nødvendige hurtige fleksibilitet og uvurderlige improvisation, som kræver hurtig lokal beslutningstagen, decentralisering. Hvad betyder "going down by the book", og hvad er en forsigtighedskultur. De sidste 40 år har mantraet været forebyggelse, forebyggelse. Med udgangspunkt i en islandske case om lavinefare vil indlægget komme ind på, om der er et dilemma mellem central styret forebyggelse og decentral modstandskraft, særligt i lyset af Wildavskys

resiliancebegreb. Frank vil slutte med nogle konkrete eksempler på dårlige forudsætninger i risikoanalyser, på worst-case, og hvordan vi kan blive bedre.

En udviklet udvikling - sikkerhed i det komplekse samfund

Vi lever i et højt udviklet og udviklet samfund, som umiddelbart virker effektivt, strømlinet og forudsigeligt - men under den rolige overflade lurer komplekse havstrømme af forbundethed og uforudsigelig sårbarhed. Gennem de seneste århundreder har vi lært at udnytte forsyningslinjer, energi og kommunikation, men det er også blevet vores akilleshæl. Samtidig har vi mistet det enkelte menneskes opfattelse af ansvar over for det fælles. Samfundets modstandskraft er i dag institutionaliseret i en sådan grad, at blot små forstyrrelser af vandforsyningen, elektriciteten eller mobilnettet opfattes som brud på helt basale borgerrettigheder. I oplægget argumenteres der for, at dybdgående analyser og detaljeret planlægning hører historien til, mens den uforudsigelige fremtid skal mødes med fleksibilitet, decentralisering og adfærds påvirkning.

Center for Biosikring og -Beredskab

CBB på Statens Serum Institut er statslig myndighed for biosikring og en del af sikkerhedsberedskabet. Biosikring handler om sikring af stoffer og materialer, som kan misbruges til skadelige formål som biologiske våben. I sikkerhedsberedskabet koordinerer CBB alle aktiviteter vedrørende biologiske kampstoffer og bioterrorisme, både i beredskabsopbygningen og i krisesituationer. Centret opretholder et beredskab til imødegåelse af biologiske terrortrusler. Beredskabet inddrager flere offentlige myndigheder og kan overordnet inddeles i overvågningsaktivitet, indsatsberedskab og modforanstaltninger. Indlægget vil fokusere på CBB's opgaver og erfaringer, herunder indsatsen ved biologiske terrorhændelser samt hvordan man som virksomhed kan øge sin robusthed over for skadevirkningerne af sådanne hændelser.

Katastrofe og Risikomanageruddannelsen og udviklingen i uddannelsessektoren

Katastrofe og Risikomanageruddannelsen og udviklingen i uddannelsessektoren. Katastrofe og Risikomanageruddannelsen er en bacheloruddannelse på 3½ år som blev etableret af Metropol i 2010. Uddannelsen er blot et eksempel på de strukturændringer, der i øjeblikket sker i uddannelsessektoren. Strukturændringerne har betydning for uddannelsesmulighederne inden for de fleste professioner, herunder Politiet, Forsvaret og Beredskabet. Uddannelserne inden for disse sektorer, vil blive tilpasset nogle nationale og internationale standarder. Endvidere vil praktikbegrebet og praksisnærhed blive mere udbredt i uddannelsessektoren, hvilket vil påvirke mange virksomheder. På Katastrofe og Risikomanageruddannelsen arbejdes meget med praktikbegrebet, således at de studerende tilfører deres praktikvirksomheder en merværdi. Lars Zwisler vil i indlægget fortælle om nogle af de strukturændringer, der er i uddannelsessektoren og give eksempler på, hvordan de studerende gennem deres praktikforløb har hjulpet praktikvirksomhederne.

Lokalforankret støtte til samfundsvigtige virksomheder

Hjemmeværnet konceptudvikler, i samarbejde med Beredskabsstyrelsen, en frivillig baseret kompetence, der lokalt kan støtte de samfundsvigtige virksomheder i at kunne håndtere og opretholde driften i tilfælde af en katastrofelignende situation. En opgave der kan være kompleks og kræve specialiseret viden. Indlægget søger gennem spørgsmål og dialog, med deltagerne som tværfaglig fokusgruppe, at identificere behov, metoder og værktøjer som pejlemærke for udviklingen.

PRÆSENTATION AF INDLÆGSHOLDERNE I DEN RÆKKEFØLGE DE OPTRÆDER I PROGRAMMET:

- Kim A.G. Jensen** Kim har en baggrund som officer i Forsvaret. Udover en årrække i den operative struktur, hvor Kim blandt andet har været kampvognsdelingsfører, IT-chef på Hærens Officersskole samt tilknyttet Forsvars Akademiet. Kims teknologiske fundament baserer sig på forsvarrets tekniske uddannelser, uddannelse fra Teknologisk Institut og masser af praktisk erfaring, både med ledelse, sagsbehandling, projektledelse, rådgivning indenfor IT-truslerne, daglig drift og frem for alt sikkerhedsadministration i forskellige IT afdelinger i forsvarret. I dag er Kim sektionschef i Forsvarets Concernfælles Informatiktjeneste.
- Peter Stauning** Peter er seniorforsker (emeritus) ved Danmarks Meteorologiske Institut. Tidligere arbejdede Peter som videnskabelig projektleder for Ørsted satellitten fra 2001 til pensionering i 2009, projektleder for rumvejr ("Space Weather") forskning ved DMI og projektleder for riometer observationer i polarområdet. Nu medlem af ESA's "Space Weather Working Team" (SWWT) og dansk repræsentant i EU-projektet COST-0803 vedrørende rumvejr. Publikationerne omfatter 122 videnskabelige publikationer i tidsskrifter og bøger samt 179 konference foredrag og poster præsentationer. Hertil talrige artikler i populærvidenskabelige tidsskrifter samt formidlings- og nyhedsindslag bl.a. på DMI's hjemmeside.
- Charlotte Junge** Charlotte er indehaver af virksomheden "JUNGE – fra tanke til løsning ...", samt netværksekspert og forfatter. Igennem de seneste 9 år har Charlotte rådgivet danske virksomheder om netværksstrategi, virksomheds-, ledelses- og karriereudvikling. Charlotte har skrevet to bøger om netværk, senest NETVÆRK – vejen til målet, version 2.0 og holder en lang række foredrag og workshops for danske virksomheder og organisationer, der ønsker at integrere netværkstankegangen mere i deres arbejde. Charlotte har en HA og HD(U) fra hhv. Handelshøjskolen i Århus og København. Hun har arbejdet i 8 år i Kina som projektleder og controller samt derefter som HR-Manager hos Jyllands-Posten og konsulent hos Mercuri Urval.
- Hugo Plaun** Hugo Plaun er født i Amerika i 1920, hvor hans far arbejdede for Udenrigsministeriet. I 1935 kom han til Danmark, hvor han gik i skole indtil 1940, hvor han dog stadig talte dansk med amerikansk accent. Kort efter den 9. april 1940 fik han amerikansk pas på den amerikanske ambassade, hvorefter han rejste til Gøteborg og endte i den canadiske hær, hvor han hurtigt blev involveret i 2. verdenskrig som elitesoldat i den nyoprettede Special Air Service. Hugo har personligt kendt Anders Lassen. I maj 1945 kom Hugo Plaun til Paris, hvor han siden blev tilknyttet SHAPE og arbejdede inden for efterretningsvirksomhed. En tid var han i Spanien, og han kom også til Korea som instruktør for amerikanerne. Her blev han såret og tilbragte 2 år på et hospital. I 1956 vendte han tilbage til Danmark, hvor han stadig er medlem af Hjemmeværnet.
- Frank Hedlund** Frank Huess Hedlund er civilingeniør, Ph.d., MBA, og har i over 15 år arbejdet med risikoanalyser i COWI. Frank har desuden siden 2004 været ekstern lektor på Danmarks Tekniske Universitet, hvor han underviser i Risk Management. Franks primære arbejdsfelt har været risikovurdering af aktiviteter med farlige stoffer (Seveso). Et særligt interessefelt er læringsprocesser og såkaldte accident precursors, som dækker over at "helt usandsynlige" hændelser faktisk melder deres ankomst i forvejen med svage (nogen gange ikke helt så svage) alarmsignaler, hvis betydning overhøres eller ignoreres. Frank har arbejdet for kunder i de baltiske lande, den Arabiske Golf, Sydafrika, og har på det seneste arbejdet på projekter for EU Kommissionen inden for industrielle risici.
- Rasmus Dahlberg** Rasmus er historiker og ekstern lektor ved Københavns Universitet, hvor han underviser i katastrofehistorie og – fænomenologi på Master of Disaster Management. Forfatter til bl.a. Den menneskelige faktor (2004), Små og store ulykker (2008) og 100 år med katastrofer (efterår 2012). Kursusleder og oplægsholder for bl.a. A.P. Møller-Mærsk, Servicestyrelsen, Statoil, Novo Nordisk og Dansk Selskab for Patientsikkerhed. Aktiv samarit i Røde Kors og uddannet frivilligkoordinator i Beredskabsforbundets katastrofeorganisation. Desuden fiktionsforfatter med forkærlighed for kaos, kompleksitetsteori og katastrofescenarier.
- Per Brunhøj** Per har i både kommune og stat arbejdet med forskellige forhold indenfor identifikation, analyse og håndtering af forskellige typer af risici, herunder tilhørende beredskabsplanlægning. Per interesserer sig for både konkrete typer af risici og for metoder til identifikation, analyse og håndtering af risici. Per Brunhøj er uddannet cand.scient.pol. og har desuden en sidefagsuddannelse i Mellemløststudier. Til dagligt arbejder Per i Center for Biosikring og -beredskab.
- Lars Zwisler** Lars er uddannelsesleder på Katastrofe og Risikomanageruddannelsen på professionshøjskolen Metropol. Lars Zwisler har været ansvarlig for udviklingen og driften af Katastrofe og Risikomanageruddannelsen siden den blev oprettet i 2010 og har desuden de sidste 5 år været ansat, som konsulent for Danmarks Evalueringsinstitut, hvor han har været med til at akkreditere mere end 20 uddannelser og uddannelsesudbud. Derudover fungerer Lars Zwisler som underviser og vejleder på en række Kandidat- og Masteruddannelser på CBS. Lars Zwisler har tidligere arbejdet med projektstyring samt lederudvikling af ledere på alle niveauer.
- Henrik Lysholm og Thorbjørn Nesjan** Henrik er den militærfaglige koordinator i Samtækningssektionen, hvor han bl.a. er projektleder for kompetenceudviklingsforløb tilpasset samfundsvigtige virksomheder. På baggrund af sin erfaring fra nationale og international job i både forsvarret og hjemmevernets operative enheder samt stabe, koordinere Henrik Lysholm militære emner i relation til samtænkning af totalforsvarets ressourcer. Uddannelseskonsulent Thorbjørn Nesjan, Beredskabsstyrelsens Center for Uddannelse, har gennem flere år arbejdet med såkaldt "blød forebyggelse" f.eks. risiko og sårbarhedsvurdering, sikkerhedsrådgivning og øvelsesplanlægning i relation til implementering af forebyggelsesinitiativer.

Samtækningssektionen

Hjemmevernskommandoen
Generalstok, Kastellet 82, 2100 København Ø

